

מיהו יהודי? מיהו תורם? דפנה ברק ריאיינה את המנהיגים היהודיים

העגונה הגדולה

ר"ר רב מנחם פרוש היה אגרי סביב במיוחד כלפינו. הוא אמר לנו: זאת הדרך היחידה, נקודה פשוט עינינו אותנו לנפשנו. אנחנו נחוקק את חוק המדינה שלנו, ואתם תנהגו כפי שאתם מבינים.

קטעתי אותו: הרב פרוש, אין לך מונופול על המושג 'יהדות'?

הרובן הוא רבי בן סיימס, האיש מספר 2 בתנועה הרפורמית בארצות הברית. סיימס שב בסוף השבוע מיש-ראל, שם הנהיג את אחת המישלחות הרבות שלחן היהדות-אמריקה כדי לדבר עם יצחק שמיר, שימעון פרס ואחרים, ולהזהיר מפני התחושה החריפה השוררת בקרב קהילה רבתי-שית פעם זו בקשר לתיקון חוקי-השבות ('מיהו יהודי') על-ידי התוספת 'כה' לכה'.

המישלחת, בראשותו של סיימס, נפגשה גם עם איש-ש"ס, הרב יצחק פרץ. שם נאמרו הדברים באווירה תרבותית יותר. הרב פרץ היה מקסים. הוא אמר לנו פשוט: לפי אמונתי, אינני יכול לקבל יהודי שלא גוייר כהלכה! הוא יודע להקסים כפוליטיקאי. לפחות הוא גברי: הוא איש הנלחם על הדברים שהוא מאמין בהם. כשלא הצליח במילחמתו, כמו במיקרה שושנה מילר, (הגיוורת שעתרה לבג"ץ וכתה) — הוא התי-פטר!

המישלחת קיימה 35 פגישות, במשך הימים וחצי שבהם שהתה בישראל. הפגישות כללו, כמובן, את הנשיא חיים הרצוג, ראש הממשלה יצחק שמיר ושר-החוץ שימעון פרס.

שכללה את מוריס אברם, מקס פישר, שושנה קרוין, מבכירי המנהיגים של יהדות ארצות-הברית. מלקולם הוכ-ליין, מנכ"ל ועידת-הנשיאים של יהדות-אמריקה, ביקר כארץ בגלל סיבות אחרות, אך גם הוא עסק באינטנסיביות בנושא 'מיהו יהודי'.

ג'ק שטיין, מי שהיה יושב-ראש ועידת-הנשיאים, עומד לבקר בקרוב בארץ, ומבטיח שלא להרפות מהנושא. יהדות-אמריקה חלוקה בדעותיה לגבי הדרכים להריפת הסכנה ששמה 'התיקון בחוק מיהו יהודי'. אחרים, כמו שטיין, גורסים שאחר גל המשכנעים יש לקחת פסקי-זמן ולצפות להתפת-

ייתיי מעורב ביהדות, במדינת-ישראל, אשתי התגיירה ויש לנו שלושה ילדים. אם ישראל אומרת לי: אשתך לא יהי ריה, ילדיך לא יהודים! או אני מפקפק בכלל בקשר שלי עם ישראל."

מוסיף ג'ק שטיין: מה שלא מבינים

הרבי מלובאביץ'
את חיבתו להאמין ליה

אברם

פרס הודה שעונה שניאה איומהו

הוא שיש 2500 רבנים בכל רחבי ארץ-צות-הברית, שסמכותם מתערערת. עשי חשבון כמה יהודים מאמינים באר-תם רבנים. לכן הגיבה הקהילה היהודית בועזוע זהו, כשדווח ששמיר יתמוך בשינוי החוק על-ידי תוספת המילים 'על-פי ההלכה'.

2500 הרבנים האלה מייצגים 90% מששת מיליוני היהודים באמריקה, כלומר — תמישה מיליוני יהודים זר-עמים ופגועים מדחייתם על-ידי יש-ראל, וכל זאת אחרי שנים של נאמנות מופלגת לישראל.

המישלחות הכבודות שהגיעו ליש-

חיות הכאות. אחרים, כמו סיימס, טר-ענים: כמה שיהיו יותר מישלחות, כך הישראלים ישתכנעו יותר שהעניין רציני?

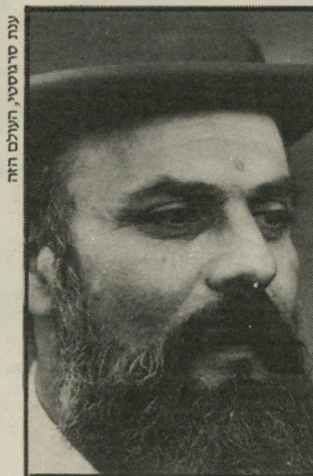
על נושא אחר אין חלוקה יהדות-ארצות-הברית: חשיבות המאבק נגד התיקון. העיתונים היהודיים ברחבי אמ-ריקה עוסקים כמעט אך ורק בנושא זה, תוך כדי התעלמות מוחלטת מנושאים שהיו קוצרים כותרות כומנים אחרים, כגון אימתן האשרה ליאסר ערפאת.

יהודי אמריקה גורסים שהישראלים אינם יורדים לשרוש הבעייה, ואינם מבינים לליבם, ולכן יש המפרשים זאת כהתערבות בענייניה הפנימיים של מדינת-ישראל. גודלתי עליו, זהו שקר וכזב! זוהי טראומה, מטילים דופי ביהדותנו, זה מעליב, מעורר כעס ותי-כול.

איש אחד אמר לי היום: כל חיי

ראל לא הצליחו להסביר מהו 'יהודי אמריקאי'. אתה הסיסמות בארצות-הברית היא 'להי הפולרליוס'. כלומר: בעוד שנאמנותך הלאומית לאמריקה ברורה מאלה, ביכולתך להיות נאמן לכל דת או כת שתאבה נפשך. זהו המוסר הכפול של היהודי האמריקאי, שעלה לכותרות כפרשת המרגל ג'ונתן פולארד.

רוגז ג'ק שטיין, המספר בגאווה לא-מוסרת על התמונות שבהן הוא מונצח עם גולדה מאיר ורודי כנגוריון, לא פחות מתמונות המשותפות שלו עם פונלר רגז וג'ורג' בוש: פתאום באים הישראלים ואמרים לי: ג'ק שטיין,

פריץ
הוא לפחות נברו

באמת תודה רבה לך, אבל מנהיגך הרוחניים אינם כשרים בעינינו!"

מיהו 'מנהיג בשר' על-פי דרישת החרדים? למשל הרבי צבי קסטנבאום, אחד הרבנים הבולטים בא-מריקה, השייר לחצרו של הרבי מלוי באביץ'.

הרב הנכבד כמעט התעלף כששמע את קולי בטלפון. קולו ממש רעד מפני-חר, והוא גימגם לאורך כל השיחה: אני ככלל לא מעורב בפוליטיקה. מי שיפר לך סיפורים כאלה? מה לי ולפוליטיקה ישראלית? (הרבה מאוד, על-פי עדויות רבות.) אני לביך שמח למלא את חובתי פה. מהי חובתי? נו, חובתי...אין לי מה לומר בנושא 'מיהו יהודי'. כן, זהו נושא חשוב, אבל את חיבתו להאמין לי שאינני מעורב. את מאמינה ליי?

את יודעת, שאל אותי סיימס נציג הרפורמים, שנציגיו של הרבי

מלובאביץ' שלחו למצביעים מחוגים מסוימים תמונות של רבנים, עם הב-טחה שאם יצביעו כמצופה מהם, יזכו בברכה מהרבי?

כל זה מוביל לנושא הכאוב ביותר — כסף. במשך שנים, אומר סיימס, קיבלו מוסרות של חב"ד כספים מיהודי ארצות-הברית. כעת אני מעריך שתורמים רבים יפסיקו לתרום לחב"ד. אני חושב שיהודי-אמריקה משיכו לת-רום כספים לישראל, והם צריכים לני-הוג כך, אבל אני חושב שיהיה שינוי גדול בתרומות. הם יתרמו סכומים גדו-לים למוסדות המעוררים פלורליזם וד-מוקרטיזציה. אני מוכן להמר שכספים רבים, שרומו לאנשי הרבי מלובאביץ', ייפסקו.

איש אחד טילפן לי הבוקר, סיפר בייתר לישראל. הוא זעם: אם מה שהי רבי שלי אומר ועושה אינו די כשר בעיניכם (הישראלים), ואיני די יהודי בשבילם, אני לא תורם יותר! הרגעתי אותו. אבל מה שיקרה כעת, לדעתי, הוא שיהודי אמריקה יבדוק לאן הולך הכסף שהם תורמים, לאלה מוסרות. אנחנו נגדיר בדיוק לאלה מוסרות ספי-ציפיות מיועד הכסף, ונשמור שלא יגיע חלילה לישיבות של חב"ד...

הרי הם (החרדים) דורשים יותר ויותר כספים. מאין בדיוק יבואו הכ-ספים?

על תוצאת-לוואי אחת של דרישות החרדים, אחרי הבחירות, מסכימים רבים ממנהיגי יהדות-אמריקה. השינוי בעמדתו של יצחק שמיר (לתת צ'אנס לשיחות עם המערך) והתנצלות הפומביות במערך (מדובר על הודעתו הרגשית של רפי אררי, שלא התחייב כשם פרס לתיקון בחוק) הם תוצאה של מישלחות-הבכירים ששבו מישראל. גם בגללנו!"

כעת, מעריך הרוב, תחת שיקטן פערה-הבנה בין יהודי-אמריקה לבין הישראלים, ירגזו הישראלים על הש-פעתם וכוחם של יהודי-אמריקה וינטרו להם על שוהיכוח כפעם נוספת את כוחם. מצד שני, אומר שטיין, יהודי אמריקה ירגישו את השפעתם, ויגישו שום חוקים.

רק אנשים מעטים ייפגעו אישית מהאקט הפוליטי הזה, אך מיליונים ייפגעו סימלית וייפצעו מהעלבון כלפי-דתם, מסורתם ואנושיותם.

אני רוצה להשמיע קולי בעניין זה. עצומה זאת מתפרסמת בימים אלה בעיתונים היהודיים בניו-יורק ובפר-כריה. רפורמים ואורתודוקסים כאחד חותמים עליה, מטכסים עצה.

יש מי שהרוויח מתוצאות הבחירות בישראל: יהדות אמריקה אכן חוקה יר-תר, מאוחרת יותר.

לחד, יתכן וירצו להשאירו כיום לומר מה כלפי חוץ, עד שיימצא לו יורש. הרבה עיתונאים ואנשי-צבא-לשעי-כר אישרו זאת. כולם בטוחים שהמנגנון הרישמי פשוט משקר.

בלבנון שומרים על איפול מוחלט. ראשי צד"ל אינם מוכנים לדבר,

לא ברור מי מפקד כיום על האירגון. בצהל מעריכים שאם אכן ייאלצו למצוא מפקד חדש, הרבר יעורר בעיות, שכן דרושה דמות כאריומאטי, כמו סעד חראד ואנטואן לחר.

האלוף יוסי פלד אמר לאימוזם ש-לחד הוא המפקד היחיד, ואין לו תחליף. כתב צבאי שחשש להיחשב, כדי שלא לסכן את הקשרים שלו עם דובר-צה"ל, שאל במירות: מתי הם ילמדו שהעלמת-דברים רק מזיקה, בסופו של דבר? כמה זמן הם עוד יטענו שמצבו יציב ומשתפר בהדרגה?

נאמר כי השמירה עליו ואימתן רשות טע ועליו שלושה ספלי-קפה. בות בקשה של בני-מישפחתו. אולם שומר-הראש של לחר טען שצה"ל הוא שאינו נותן לבני המישפחה להתראיין, בניישי: לחד הוא בכורה מלאה, למעט השעות המסוימות שבהן הוא מוגשם וישן בהשפעת סמים שניתנו לו. ביתר השעות הוא ער ומדבר עם בני-מישפחתו השהים לידו.

עומת זאת דיווח דריוויביירות על החמרה נוספת במצבו, וגורמים רבים כארץ נוטים להסכים לדבריו.

לא בראי לשקר. מקורות במעי-רכתיביטחון אף הם הגדירו את מצבו כקריטי, וצחקו למישמע הציטוט מר-בריו של דובר בית-החולים. סוד גלוי הוא שאפילו יצליח הגנרל להחלים החלמה שלמה,

פורש-שב"כ שיער שגם אם ימות

בכבי. שום אוכל לא הוכנס שנימה, למעט טע ועליו שלושה ספלי-קפה. סמי, המנקה של המחלקה, ידע לס-פר מעט מאוד. לרבניו יושבים בני-המישפחה של לחד בתוך המיתחם המ-בוצר, אולם לתוך החדר שבו שוכב לחד הוא לא הורשה להיכנס אף כדי להריק את פחיה-האשפה. החייל אמר לי שהוא יקח בעצמו את הובל, הוא אומר, ושואל כחשונות אם אני מהיתון.

רובן בית-החולים, הד"ר בניישי, מסר שמצבו של הגנרל לחד, יציב. לדבריו פגע כדור המתנקשת בסיועף אברי-העורקים מהחדר השמאלי של הלכ ליר שמאל. אנו רואים הטבה במצבו של לחד, אם כי הטבה איטית. הוא מגיב כצפוי כמיקרים כאלה, ולפי כל הסי-מנים יתאושש בקרוב. אם הציפיות וה-תחויות שלנו לגבי החלמתו יתממשו, הוא יוכל לחזור לתיפקוד מלא כמפקד צבא דרום-לבנון.

על הדלת של המחלקה שלט בשלוש שפות, המודיע שהכניסה לעיתונאים אטורה בהחלט. כאשר הדלת נפתחת שואל חייל בקול רועם מנין לכתב להטעת מיד מהמקום.

ישיבה על הספסל מחוץ למחלקה גורמת למבטים נועזים מחייל אחר, והכתב נאלץ להתמקם בגרם-המד-רגות.

לנקות את הזבל. יש מעט מאוד אורחים. הכניסה היא רק בעזרת תעודה מיוחדת. ישיבה של חצי יום הגיבה תוצאות רלות.

רק שניים באו למקום. הם סירבו בתוקף להתראיין, וניכר בהם הפחד ומישמעת ההתרחקות מהתיקשות. הם הלכו לחייל שבכניסה כדי להתלחש עימו על הניסיון לראיינם. הבעת-פני-הם חמורה מאוד.

אשה ערבייה יצאה כשהיא ממררת

צד"ל לחד מי יודע

אומרים שהגנרל יוצא לפנסיה.

דינן בר

התעלומה סביב מיטתו של הגנרל אנטואן לחד הולכת וגוברת.

הצינייה הגמי של קומת המחלקה לטיפול-ניגמ בבית-החולים רמב"ם בחיפה נסגר לחלוטין. המקום נשמר בקפדנות, יום וליילה, על-ידי כוחות הביטחון, המפטרלים גם ביתר חלקי בית-החולים. מישרה צבאית ואורחית, חיילי-יצה"ל תמושים ברובים טעונים